

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت سیاسی

اداره پژوهش های سیاسی

مصادیق خودمان توانستیم

صادرات انواع ماسک و دستگاه های تولید ماسک به سایر
کشورها

فرآورده های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش های زیر قابل دسترس است:

– وب سایت خبرگزاری صدا و سیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

پژوهشگر: فرکس شامحمدی

فهرست مطالب

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۳	*مقدمه
۳	*موارد خودکفایی ایران بعد از شیوع کرونا
۳	*-ماسک چیست؟
۴	*-انواع ماسک
۴	*-وضعیت تولید ماسک از ابتدا تاکنون (نگاهی به اخبار و اسناد مربوطه)
۶	*-برخی شرکت های تولید کننده ماسک در ایران
۶	*-رتبه های برتر ایران در تولید ماسک
۷	*- مقاصد صادراتی ماسک ایرانی
۷	*بازتاب ساخت ماسک ایرانی در خارج از کشور
۸	*جمع بندی

با شیوع کرونا؛ تلاش‌های شبانه روزی متخصصان کشورمان در مبارزه با کرونا آغاز شد. شرکت‌های دانش بنیان و سایر حوزه‌ها تلاش کردند تا در تولید اقلام مختلف مبارزه با کرونا به خودکفایی لازم برسند تا جایی که بتوانند اقلام مازاد بر مصرف داخلی را به کشورهای مختلف صادر کنند. در این نوشتار که با تکیه بر منابع اسنادی به رشته تحریر درآمده است؛ نگاهی مصداقی به موارد خودکفایی ایران در اقلام مورد نیاز در مبارزه با کرونا دارد. یکی از موارد خودکفایی؛ تولید ماسک و صادرات آن به خارج از کشور است که این نوشتار، نگاهی به چگونگی تولید و صادرات ماسک از ابتدا تا کنون دارد.

موارد خودکفایی ایران بعد از شیوع کرونا

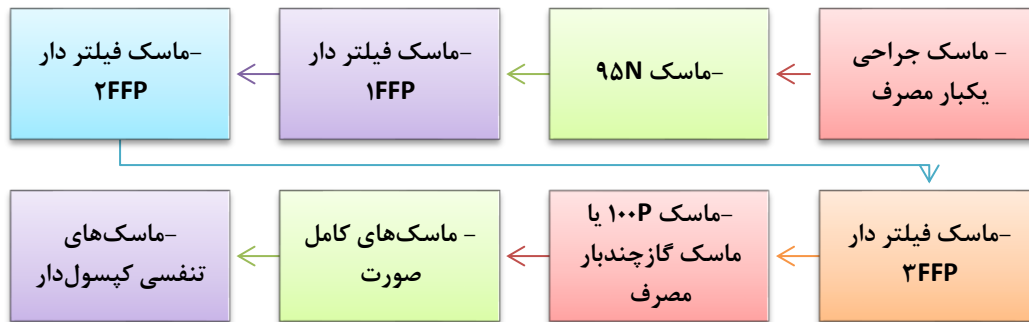

-ماسک چیست؟

ماسک یک نوع وسیله محافظتی است که برای پیشگیری از بیماری مورد استفاده قرار می‌گیرد. ماسک‌های پزشکی و یا جراحی برای پوشاندن دهان و بینی در نظر گرفته شده‌اند که می‌توانند ذرات بزرگ، ترشحات و ... را مسدود کنند.^۱

^۱ - انواع ماسک تنفسی (ماسک‌های پزشکی) و کاربرد آن‌ها؛ سایت دکتر عبیدی؛ ۹۸/۱۲/۲۵

*-انواع ماسک^۱

*-وضعیت تولید ماسک از ابتدا تاکنون (نگاهی به اخبار و اسناد مربوطه)

- *- با شیوع کرونا حرکت‌های جهادی در اقصی نقاط کشور آغاز شد و بر اساس تلاش‌های صورت گرفته در ستادهای استانی مدیریت بیماری کرونا، کارگاه‌هایی برای تامین اقلام بهداشتی مورد نیاز مردم از جمله ماسک و محلول‌های ضد عفونی در نقاط مختلف کشور راه‌اندازی شد به گونه‌ای که تعدادی از واحدهای صنعتی و کارگاهی، خط تولید خود را تغییر داده و به تولید ماسک و سایر اقلام مورد نیاز مقابله با کرونا همانند تولید مواد و محلول‌های ضد عفونی پرداختند.
- *- "به عنوان نمونه یکی از این واحدهای تولیدی در شهرک صنعتی شیراز قرار دارد که با تغییر خط تولید خود؛ اقدام به تولید روزانه ۵۰ هزار عدد ماسک مورد نیاز مردم استان فارس برای پیشگیری و مقابله با ویروس کرونا کرد.^۲"
- *- به عنوان نمونه ای دیگر و با شیوع ویروس کرونا و افزایش مصرف لوازم بهداشتی از جمله ماسک، گروهی از اهالی تئاتر با ایجاد کارگاهی در خانه تئاتر سرو به تولید ماسک‌های بهداشتی پرداختند.^۳
- *- محمودرضا محلو؛ مدیرعامل شرکت "هلدینگ آوا پزشک" وابسته به هیئت امنای صرفه جویی ارزی در معالجه بیماران، از راه اندازی بزرگ‌ترین خط تولید ماسک‌های سه لایه و ۹۵N فیلتردار در کشور خبر داد و گفت: ماسک‌های تولیدی شرکت آوا پزشک با پارچه اسپان باند و ملت بلون، به صورت تمام استریل تولید می‌شود.^۴
- *- با این وجود و از ابتدای سال ۲۰۲۰ میلادی و همزمان با شیوع جهانی ویروس کرونا، استفاده از ماسک به عنوان یکی از شیوه‌های جلوگیری از شیوع این ویروس، در سراسر جهان به اوج خود رسید و با تایید سازمان بهداشت جهانی، استفاده از ماسک در بسیاری از کشورها اجباری شد.
- *- هرچند در هفته‌های نخست شیوع کرونا، کمبود اقلام بهداشتی در ایران احساس شد اما در ماه‌های بعد و با افزایش جدی تولید این محصولات، میزان نیاز کشور به واردات این محصولات به حداقل خود رسید و با تایید سازمان توسعه

^۱ - ماهنامه الکترونیکی سیب؛ خرداد ۹۹

^۲ - ایرنا؛ ۹۸/۱۲/۲۹

^۳ - ایلنا؛ ۹۹/۱/۳

^۴ - خبرگزاری برنا؛ ۹۸/۱۲/۲۵

تجارت اعلام شد که در صورت تامین شدن نیاز داخلی، امکان صادرات برخی از این محصولات از جمله ماسک‌های سه لایه وجود خواهد داشت.^۱

***- دکتر سعید سرکار دبیر ستاد توسعه فناوری نانو در خصوص صادرات و تولید ماسک می‌گوید:** در حال حاضر سه شرکت تولید کننده در عرصه تامین ماسک‌های نانو با کیفیت؛ مشغول به کار شدند و همه این شرکت‌ها در تلاش هستند با حداقل مشکل به تامین ماسک‌ها بپردازند. تمام مواد اولیه برای تولید ماسک داخلی است و تاکنون هم برای تولید ماسک‌ها به خارج از کشور وابسته نبوده ایم. حتی ماشین آلات صنعتی تولید این ماسک‌ها را هم در کشور خودمان تولید می‌کنیم.^۲

***- علی زینعلی؛ مدیرعامل شرکت دانش‌بنیان توسعه فناوری‌های نوین سلامت سینا از طراحی ماسک آنتی‌وایرال یا ضد ویروسی که پارچه‌ای و قابل شستشو بوده و تا ۹۹ درصد ویروس، میکروب و باکتری‌ها را از بین می‌برد خبر می‌دهد که تا ۱۰۰ بار شستشو هم؛ خواصش را حفظ می‌کند. این ماسک تولید شده فقط در کشورهای آمریکا، ژاپن، لهستان و سوییس و با قیمت نزدیک به ۶۰ دلار تهیه شده است که ما با یک‌دهم قیمت مشابه خارجی یعنی نزدیک به ۵ دلار این ماسک را تولید کرده ایم. کشورهای زیادی از جمله فنلاند، انگلستان و ایتالیا درخواست خرید این ماسک را داشته‌اند و در آخرین مورد؛ سفیر ایتالیا در تهران درخواست خرید این ماسک را از ما داشته است.^۳**

***- مهندس سید حسین صفری مدیرکل تجهیزات و ملزومات پزشکی سازمان غذا و دارو وزارت بهداشت:** با بروز بیماری کرونا از ابتدای اسفندماه ۱۳۹۸، صدور مجوز فوری با حداقل اسناد و با رعایت ضوابط فنی و کیفی برای اقلام ضروری مقابله با کرونا به منظور افزایش تولید و تامین نیاز داخلی به طوری که تعداد تولیدکنندگان اقلام مرتبط با کرونا که پروانه ساخت دریافت کرده‌اند به میزان ۶۳۰ درصد رشد و افزایش داشته است و در برخی اقلام حتی به صادرات رسیده ایم.

در گزارش شش ماهه مدیرکل تجهیزات و ملزومات پزشکی سازمان غذا و دارو وزارت بهداشت؛ برخی اقدامات انجام شده در سال ۱۳۹۹ و متناسب با موضوع این نوشتار به شرح زیر است:

-تعداد تولید کنندگان ماسک سه لایه قبل از شیوع کرونا: ۱۱ / بعد از شیوع کرونا: ۷۷

-تعداد تولید کنندگان ماسک سوپاپ دار قبل از شیوع کرونا: ۰ بعد از شیوع کرونا: ۵۵

-تعداد شرکت های تولید کننده اقلام مبارزه با کرونا قبل از شیوع کرونا: ۲۷ و بعد از شیوع کرونا: ۱۹۹

۱- ایران چه قدر ماسک صادر کرد؟ ایسنا؛ ۹۹/۱۰/۱۳

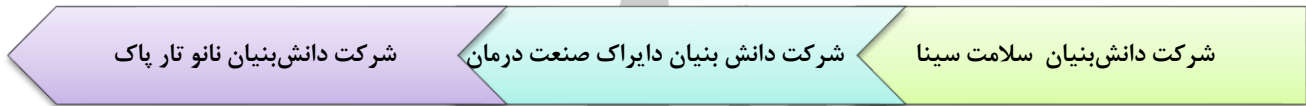
۲- چهار کشور متقاضی دستگاه تولید ماسک ایرانی؛ خبرگزاری مهر؛ ۹۹/۳/۱

۳- خبرگزاری تسنیم؛ ۹۹/۷/۱۵

به غیر از تعداد شرکت های فوق الذکر، همچنین در حوزه تولید ماسک سه لایه توسط تولیدکنندگان غیرصنعتی با ایجاد سامانه خوداظهاری اطلاعات در پورتال اداره کل تجهیزات پزشکی imed.ir، تا کنون حدود ۹۵۰ کارگاه تولیدی ماسک نیز ثبت شده است.^۱

***-دکتر نمکی وزیر بهداشت با اشاره به کنترل مناسب بیماری کرونا در کشور می گوید:** برای مدیریت بیماری با سختی هایی روبرو بودیم. در حالی که برای تامین و جابجایی ماسک N95 در روزهای اول همه دنیا را زیر و رو می کردیم و با خست از گروهی می گرفتیم؛ می آمدند در فلان فرودگاه همین آدم هایی که می گویند ما برای دارو و تجهیزات اجازه دادیم، اقلام را بلوکه می کردند. همین است که امروز مقام معظم رهبری می فرمایند چگونه باور کنیم کسانی که ماسک را از ما دریغ کردند قرار است به ما واکنش بدهند؟.... ما در یک مسابقه با کشورهایی وارد شدیم که خزانه های پر، زیرساخت مهیا و پرسنلی با برخورداری از تمام امکانات داشتند در عرض ۵۵ روز از یک وارد کننده ماسک و تجهیزات تبدیل به یک تولید کننده و سپس یک صادر کننده شدیم که این از برگ های زرین تاریخ پس از انقلاب است.^۲

***-برخی شرکت های تولید کننده ماسک در ایران**

***-رتبه های برتر ایران در تولید ماسک**

- مهدی کوچکی، دبیر ستاد مبارزه با ویروس کرونا منطقه آزاد انزلی: منطقه آزاد انزلی رتبه نخست در تولید ماسک و لباس بیمارستانی در بین مناطق آزاد کشور را کسب کرد. (خبرگزاری صدا و سیما؛ ۲۶/۱/۹۹)
- افتتاح بزرگترین مجتمع تولید ماسک جنوب غرب آسیا در اشتهارد (باشگاه خبرنگاران؛ ۲۶/۱/۹۹)

^۱ - سایت اداره کل تجهیزات پزشکی وزارت بهداشت؛ ۹۹/۶/۵

^۲ -ایسنا؛ ۹۹/۱۲/۲۵

* - مقاصد صادراتی ماسک ایرانی^۱

- ایران در هشت ماهه سال ۱۳۹۹ به ۹ کشور ماسک صورت صادر کرده است.
- عمان** نخستین مقصد صادراتی ماسک‌های ایرانی در این هشت ماه بوده است.
- افغانستان** دومین خریدار ماسک ایرانی است.
- سومین مقصد صادرات ماسک‌های ایرانی **کویت** است.
- جمهوری آذربایجان چهارمین خریدار ماسک‌های ایرانی محسوب می‌شود.
- صادرات ۳۸۶ کیلوگرم ماسک به ارزش ۱۲ هزار و ۵۸۹ دلار به **ارمنستان** در هشت ماه منتهی به آبان ۱۳۹۹، این کشور را در رده پنجم مقاصد صادراتی قرار داده است.
- اکوادور** با خرید ۳۵۰ کیلوگرم ماسک صورت از ایران که ارزشی معادل ۶ هزار دلار دارد در رده ششم قرار گرفته است
- نیجریه** نیز هفتمین کشوری است که خریدار ماسک ایرانی است.
- پاکستان** مقصد هشتم این کالای ایرانی محسوب می‌شود.
- دکتر سعید سرکار دبیر ستاد توسعه فناوری نانو: کشورهای اندونزی، برونه ای، ترکیه، پاکستان از جمله کشورهایی هستند که تقاضای خط تولید ماسک هستند (خبرگزاری مهر؛ ۱/۳/۹۹)
- رضا فریدی مجیدی مدیرعامل یک شرکت دانش بنیان تولیدکننده ماسک‌های نانویی: کشورهای رمانی، بلژیک، هلند، آلمان، انگلیس، کانادا، مالزی، چین، روسیه، ترکیه و ... از جمله کشورهایی هستند که درخواست ماسک ۹۵n نانو داشته اند (خبرگزاری مهر؛ ۶/۳/۹۹)
- اتاق بازرگانی تهران: ایران در هشت ماهه ابتدایی سال ۱۳۹۹، حدوداً ۹,۲ تن ماسک به ارزش تقریبی ۲۰۶ هزار دلار به ۹ کشور صادر کرده است. (دنیای اقتصاد؛ ۱۳/۱۰/۹۹)

بازتاب ساخت ماسک ایرانی در خارج از کشور

* - بازتاب افتتاح کارخانه بزرگ تولید ماسک ایران در شبکه چین^۲

گزارش شبکه چینی از افتتاح بزرگترین کارخانه تولید ماسک غرب آسیا در ایران را مشاهده می‌کنید.

آدرس لینک: <https://tabnakjavan.com/fa/news/Hnvs>

سفارش خرید ۲۰۰ میلیون ماسک نانو ایرانی از سوی کشورهای خارجی برای مقابله با کرونا

* - سعید سرکار دبیر ستاد ویژه توسعه فناوری نانو در برنامه تلویزیونی پایش؛ از سفارش ماسک‌های نانو ایرانی خبر داد

و گفت: با شیوع ویروس کرونا در جهان، بسیاری از کشورها به دنبال خرید و ذخیره ماسک هستند از این رو تقاضا برای ماسک

در جهان به شدت افزایش یافته است. در حال حاضر تقاضا برای ۲۰۰ میلیون ماسک نانو ایرانی وجود دارد.^۳

^۱ - جا ماندن ایران از صادرات ماسک صورت؛ روزنامه دنیای اقتصاد؛ ۹۹/۱۰/۱۴

^۲ - تابناک جوان؛ ۹۹/۱/۳۱

^۳ - مشرق؛ ۹۸/۱۱/۱۵

* برخی کشورها خواستار راه اندازی خط تولید ماسک نانوی ایرانی شدند

دکتر اسماعیل قادری فر رئیس مرکز فناوری های راهبردی معاونت علمی بایان اینکه برخی کشورها خواستار راه اندازی خط تولید ماسک در کشورشان هستند. کشورهای ترکیه، چین، کشورهای حاشیه خلیج فارس، کره جنوبی از جمله کشورهایی هستند که خواستار ایجاد خط تولید ماسکهای نانوی ایرانی در کشورشان هستند.^۱

* جمع بندی

توانمندی متخصصان داخلی کشورمان در شرایط بحران همواره گویای این موضوع بوده که هر جا خواستیم توانستیم. تجربه چند دهه اخیر کشورمان هم موید این نکته است که هرگاه با مشکلی مواجه شده ایم؛ با همت جهادی مردم و مسئولان؛ توانستیم بر مشکلات و کمبودها فائق آئیم.

کمبودهای موجود در اقلام مورد نیاز برای مبارزه با کرونا در یک سال اخیر که به دنبال شیوع یکباره کرونا خود را نشان داد؛ موجب شد که همگی عزم خود را جزم کرده و با تولید شبانه روزی محصولات مورد نیاز نه تنها پاسخگوی نیازهای داخلی بودند بلکه شرایط خودکفایی را برای کشور نیز فراهم کردند به گونه ای که هم اکنون بسیاری از اقلام مورد نیاز مبارزه با کرونا از کشور ما به سایر کشورها صادر و در این زمینه ها به خودکفایی لازم رسیده ایم.

در این میان تلاش شرکت های دانش بنیان در رسیدن کشور به خودکفایی قابل توجه است تا جایی که امروز شاهد صادرات انواع ماسک و دستگاه های تولیدکننده آن هستیم.

با گذشت نزدیک به یک سال حالا دیگر در زمینه تولید و تامین ماسک مشکلی در کشور وجود ندارد^۲ و ماسک با قیمت بسیار پایین در دسترس مردم قرار می گیرد.

"آنگونه که شانه ساز رئیس سازمان غذا و دارو وزارت بهداشت می گوید: ما در تولید ماسک به ظرفیت بالایی رسیده ایم و اکنون بیش از ۱۰۰ میلیون ماسک ذخیره داریم و با توجه به ظرفیتی که ایجاد شده است و آیین نامه ای که داریم ظرفیت صادرات ماسک فراهم شده است.

^۱ - خبرگزاری مهر؛ ۹۹/۴/۳۱

^۲ - آقاپور یکی از تولید کنندگان ماسک در گفت و گو با خبرنگار صنعت، معدن و تجارت باشگاه خبرنگاران جوان در اول بهمن ۹۹ اظهار داشت: در حال حاضر در زمینه تولید ماسک هیچ مشکلی نداریم هم مواد اولیه به موقع به دستمان می رسد هم دستگاه های بسیار پیشرفته برای تولید ماسک بدون استفاده از دست در اختیار داریم. مشکل اصلی ما این است که با زیاد شدن تعداد تولید کنندگان ماسک در کشور بازار در حال حاضر اشباع شده است و ما که توانایی تولید روزانه ۱۰۰ هزار ماسک را داریم به دلیل نبود مشتری مجبور شده ایم دستگاه هایی که هرکدام چند میلیارد تومان هزینه وارداتشان شده را خاموش کنیم.

از یک طرف نمی دانیم محصولاتمان را باید کجا عرضه کنیم و مشتری نداریم و از طرف دیگر اجازه صادرات به ما داده نمی شود تا محصولمان را صادر کنیم. هیچ ارگانی به ما پاسخگو نیست چرا که نمی دانیم با این همه هزینه و دستگاه های خاموش باید چه کاری انجام بدهیم و مجبور به تعطیلی کارگاهمان هستیم. قبادی دبیر ستاد تنظیم بازار در خصوص وضعیت تولید ماسک گفت: الان قیمت مصوب ماسک هزار تومان است و تولیدات ما می تواند نیاز داخلی را برطرف کند. به قدری میزان تولیدات بالا است که مازاد نیاز داریم و در صورتی که وزارت بهداشت اجازه دهد آمادگی صادرات ماسک را هم داریم.